

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Predsednik Državnega zbora

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	23-02-2017
Šifra:	010-0717-8713
Povezava:	800-0117-3
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Številka: 00104-41/2017/6
Datum: 23. 2. 2017
Zveza: dopis št.: 020-07/17-0087/2 z dne 27. 1. 2017

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

- Odgovor na poslansko vprašanje Ljuba Žnidarja v zvezi z možnostjo sodelovanja prizadetih občanov in civilnih pobud ob namenu posega v prostor,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 123. redni seji dne 23. 2. 2017.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloga: 1

Številka: 00104-41/2017/5

Datum: 23. 2. 2017

Odgovor na poslansko vprašanje Ljuba Žnidarja v zvezi z možnostjo sodelovanja prizadetih občanov in civilnih pobud ob namenu posega v prostor

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije, dr. Milan Brglez je Vladi Republike Slovenije v reševanje posredoval poslansko vprašanje, ki ga je nanj naslovil poslanec Ljubo Žnidar.

Poslansko vprašanje se nanaša na sodelovanje prizadetih občanov in civilnih pobud pri načrtovanju posegov v prostor.

Ljubo Žnidar navaja in sprašuje Vlado RS:

Sodelovanje občanov in civilnih pobud v sistemu prostorskega planiranja postaja alfa in omega demokratičnega urejanja prostora. Njihovo sodelovanje ne sme biti omejeno le na formalno birokratsko vabilo na zaključni sestanek tik pred izdajo dovoljenj, zasebni, pa tudi javni investitorji skrivajo investicijske namere o nameravani gradnji do časa, ko praktično poti nazaj ni več in tako izsiljujejo gradbena dovoljenja.

V vseh letih po osamosvojitvi niso bili sprejeti ukrepi za racionalno gradnjo, ne samo, da strokovnjaki niso bili pozvani naj sestavijo realne investicijske programe in finančne ponudbe. Politika tega ni želela, temveč je sama krojila ceno investicije, običajno mnogo višjo od realne, i s tem ustvarila pogoje za protipravno črpanje sredstev za politične potrebe in t.i. črne fonde. Vedno znova se pojavlja sporen finančni model, uporabljen že pri UKC in TEŠ6.

Kaj bo Vlada storila, da bo končno vzpostavljen demokratični transparentni sistem planiranja ter omogočeno institucionalno sodelovanje prizadetih občanov in civilnih pobud že ob samem namenu posega v prostor?

V nadaljevanju je podan odgovor na vprašanje poslanca:

Oba zakona, ki krovno urejata področje prostorskega načrtovanja (Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor; v nadaljnjem besedilu: ZUPUDPP¹; in Zakon o prostorskem načrtovanju; v nadaljnjem besedilu: ZPNačrt²) poznata načelo sodelovanja javnosti pri pripravi prostorskih aktov kot temeljno načelo prostorskega načrtovanja in tudi že urejata institut sodelovanja javnosti (vsakogar) pri sprejemanju teh aktov. Po ZUPUDPP lahko javnost s pripombami in predlogi sodeluje že v fazi pobude za sprejem državnega prostorskega načrta in kasneje še v dveh fazah (pri seznanitvi s študijo variant in vsemi strokovnimi podlagami, vključno z okoljskim poročilom ter v fazi seznanitve z osnutkom načrta). Te minimalne zakonske zahteve pa so v praksi pogosto dopolnjene še z neformalnimi oblikami sodelovanja (posveti, delavnicami, delovnimi skupinami itd). Po ZPNačrt pa se javnost vključi v

¹ Uradni list RS, št. 80/10, 106/10, 57/12.

² Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US in 14/15 – ZUUJFO

fazi dopolnjenega osnutka občinskega prostorskega načrta oziroma občinskega podrobnega prostorskega načrta.

Vse predloge javnosti je nosilec prostorskega načrtovanja dolžan preučiti. Pri pripravi prostorskega akta se jih skuša v največji možni meri upoštevati, ker pa morajo biti končne rešitve tudi strokovno korektne in morajo hkrati upoštevati hierarhično nadrejene predpise in akte, vseh zahtev javnosti ni mogoče vedno upoštevati.

Ministrstvo za okolje in prostor v okviru priprave nove prostorsko-gradbene zakonodaje, ki je trenutno v fazi medresorskega usklajevanja, pripravlja tudi spremembe na področju priprave prostorskih aktov v delu, ki se tiče sodelovanja javnosti. Prostorski akti so namreč tisti, ki ustvarjajo pravno podlago za primerno lokacijo konkretnih posegov v prostor. Predlog novega Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2) med drugim naslavlja tudi izboljšanje sodelovanja javnosti pri prostorskih aktih in vpeljuje upravni spor kot sodno varstvo zoper sprejete prostorske akte. Načelo sodelovanja javnosti in usklajevanja interesov sta vodilni načeli novega ZUreP-2, ki naj bi omogočil odprte, transparentne in vključujoče postopke, zagotovil boljšo skladnost s Konvencijo o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (Aarhuško konvencijo), hkrati pa ustrezno naslovil določene slabosti, ki so se izkazale v praksi. Splošna javnost, torej vsaka fizična ali pravna oseba, bo tako imela možnost zgodnjega in učinkovitega sodelovanja v postopkih priprave prostorskih aktov in bo lahko sodelovala že pri samem oblikovanju izhodišč za nameravani prostorski akt. Javno obveščanje o postopkih priprave prostorskih aktov bo potekalo preko prostorskega informacijskega sistema kot enotne komunikacijske točke tako za državne kot tudi za občinske prostorske akte. Omogočeno bo dajanje pripomb in predlogov javnosti, do katerih se bo moral pripravljavec opredeliti. Zoper sprejet prostorski akt bodo osebe, ki bodo izkazale pravni interes, imele omogočeno sodno varstvo na Upravnem sodišču RS. Nevladne organizacije, ki bodo imele pridobljen status delovanja v javnem interesu, pa bodo lahko zahtevale takšno sodno varstvo brez posebnega utemeljevanja pravnega interesa v konkretni zadevi.

Poleg konkretnih izboljšav na področju priprave prostorskih aktov so predvidene dodatne izboljšave tudi pri graditvi objektov. Predlog novega Gradbenega zakona (GZ) tako širi nabor stranskih udeležencev v postopkih pridobivanja gradbenih dovoljenj in izrecno omogoča civilni iniciativi z najmanj 200 podpisniki, da ima v določenih primerih pravice in dolžnosti stranke v postopku.

Osebe, ki imajo tako ali drugače zaradi nameravanega posega v prostor prizadet svoj pravni interes ali pravno korist, bodo tako lahko aktivno sodelovale najprej v postopkih priprave prostorskih aktov, nato pa še v konkretnem postopku izdaje gradbenega dovoljenja. Predlog ZUreP-2 vzpostavlja mehanizme, ki naj bi preprečili morebitno izigravanje načela sodelovanja javnosti, tako da daje večji pomen vlogi pristojnega Ministrstva za okolje in prostor kot skrbnika državnih prostorskih pravil, preko sodnega varstva pa omogoča sodni nadzor nad zakonitostjo odločitev, sprejetih v prostorskem aktu. Vlada si tako prizadeva za vzpostavitev transparentnega sistema prostorskih aktov, ki bo javnosti omogočal pravočasno obveščanje, zgodnje in učinkovito sodelovanje ter dostop do sodnega varstva. Vlada namreč meni, da hitrost in učinkovitost postopkov priprave prostorskih aktov in dovoljenj za gradnjo ne more iti v škodo učinkovitega sodelovanja zainteresirane javnosti, ravno nasprotno: izključevanje javnosti kot način pohitritve postopkov je pogosto kontra-produktivno in bi pravočasna vključitev javnosti v faze, ko odločitve šele nastajajo oziroma se snujejo variante, pomenila hitrejši in bolj gladek potek postopkov. Povečanju učinkovitosti in hitrosti postopkov priprave prostorskih aktov in izdaje dovoljenj za gradnjo pa so namenjeni drugi mehanizmi v nastajajoči prostorski in gradbeni zakonodaji, predvsem pa je ta učinkovitost odvisna od organiziranosti postopkov, načina njihovega vodenja in aktivne države deležnikov.